

I

Växjö, fredag morgen den 4. juli

DET VAR NABOKONEN, der fandt Linda, og uanset alt andet så var det bedre, end hvis hendes mor havde gjort det. Desuden vandt politiet en hel del tid. Moderen havde ikke tænkt sig at komme hjem fra landet før søndag aften, og hun og hendes datter var de eneste, der boede i lejligheden. Jo tidligere, jo bedre, hvis man nu var i politiet, og det drejede sig om en mordefterforskning.

Allerede fem minutter over otte om morgenen var anmeldelsen kommet til Växjöpolitiets alarmcentral, og en patruljevogn, der befandt sig lige i nærheden, havde svaret. Kun tre minutter senere havde de meldt tilbage. Første patrulje var på stedet, kvinden, der havde slået alarm, var i sikker forvaring på patruljevognens bagsæde, og selv havde de til hensigt at gå ind i huset for at se, hvad der foregik. En patruljevogn fra Växjöpolitiet der egentlig burde have stået i politistationens garage på denne tid, da det var tid for vagtskifte fra nat til dag, og stort set alle betjente, der var i tjeneste, enten plejede at stå under bruseren eller sidde i kaffestuen og vente på morgenappel og afløsning.

Det var vagthavende selv, der havde modtaget alarmerne. De to yngre kolleger, der havde besvaret den, havde allerede nået at skaffe sig et vist ry i den lokale etat. Desværre ikke udelt positiv, og da han selv var dobbelt så gammel, havde tredive års erfaring og mente, at han stort set gik gennem ild dåben hver eneste dag, havde han først tænkt at sende forstærkning, hvem det så end kunne være på denne tid, men midt under disse funderinger, havde de ringet tilbage. Efter kun otte minutter og oven i købet på hans mobiltelefon, for at en masse uvedkommende øren ikke skulle overheøre, hvad de havde at melde. Nu var klokken et kvarter over otte, og den første rapport fra kollegerne på åstedet havde kun taget nogle minutter.

Det mest mærkværdige var, at de for en gangs skyld, uanset alder,

erfaring og ry, havde gjort alt fuldstændig rigtigt. De havde gjort alt, hvad der forventedes af dem, og desuden havde en af dem gjort mere end det. Skaffet sig en lille guldstjerne i sine tjenestepapirer, og desuden på en måde der hidtil havde været helt ukendt i den politimæssige praksis ved Växjö politimyndighed.

I lejlighedens soveværelse havde de fundet en død kvinde. Alt talte for, at hun var blevet myrdet, og at det – hvordan de så ellers kunne vide det – var sket for bare nogle timer siden. Derimod ingen spor efter en gerningsmand ud over et åbent soveværelsesvindue på husets bagside, der i hvert fald antydede, hvordan han muligvis havde forladt gerningsstedet.

Desværre var der endnu en komplikation. Den yngre kollega, som vagthavende talte med, var overbevist om, at han genkendte ofret, og hvis hun var den, han påstod, så indebar det blandt andet, at vagthavende selv havde hilst på hende ved adskillige lejligheder denne sommer og sidst, da han forlod arbejdet dagen før.

“Ikke godt, ikke godt,” mumlede vagthavende, men det så ud til, det mest var for sig selv. Så havde han fundet sin lille huskeseddel frem om, hvad han skulle gøre, hvis det værste, der kunne ske, skulle indtræffe på arbejdet. En halv A4-side i plastiklomme med en halv snes huske-punkter og den tankevækkende overskrift “Hvis alt går over i høm-høm på jobbet”. Han plejede at lægge den under sit skrivebordsunderlag, når han gik på vagt, og det var snart fire år siden, han havde haft anledning til at tage den frem.

Okay, drenge, sagde vagthavende. Så gør vi sådan og sådan ...

Siden havde han gjort alt, hvad man med rette kunne forlange af ham. Men heller ikke mere, for den slags eventyrligheder gav man sig ikke af med i hans alder.

I patruljevognen, der var ankommet først til gerningsstedet, sad to yngre ordensbetjente fra Växjö. Konstitueret vicekommisær Gustav von Essen, 30 år gammel og i etaten kendt som Greven, skønt han altid omhyggeligt påpegede, at han bare var “en helt almindelig baron”. Desuden hans fire år yngre kollega, politiassistent Patrik

Adolfsson, der kaldtes Adolf af grunde, der desværre ikke udelukkende havde med hans efternavn at gøre.

Da de havde besvaret alarmen, befandt de sig kun et par kilometer fra gerningsstedet på vej hjem til stationen, og da trafikken i området var så godt som ikke-eksisterende på denne tid af morgenen, havde Adolf foretaget en U-vending, trådt speederen i bund og taget den hurtigste rute uden brug af hverken blinklys eller sirene, mens Greven holdt skarpt udkig efter mistænkelige flugtbilister på vej i den modsatte retning.

Tilsammen udgjorde de næsten to hundred kilo ordenspoliti af prima svensk landrace. Mest muskler og ben, samtlige sener og motorik i bedste kondition og tilsammen den rene drøm for enhver opskræmt borger, der ringede efter dem, fordi han eller hun havde tre ukendte bøller ude på trappen, der var i færd med at sparke hoveddøren ind.

Da de drejede ind foran huset på Pär Lagerkvists väg, hvor det hele skulle være foregået, kom en ophidset, midaldrende kvinde løbende imod dem midt ude på gaden. Hun viftede med armene og faldt over ordene, og Adolf, der var først ude af bilen, havde venligt lagt armen om hende og fået anbragt hende på bagsædet og havde forsikret hende om, at "alt var i orden nu". Og mens Greven med sit tjenestevåben klar havde taget opstilling bag huset, for det tilfældes skyld at skurken endnu var på stedet og havde til hensigt at forsvinde den vej, havde Adolf hurtigt tjekket opgangen til ejendommen og var derefter gået ind i lejligheden. Let nok, da hoveddøren stod på vid gab.

Det var også på dette tidspunkt, han vandt sin guldstjerne, inden han for første gang foretog sig alt det, som han havde lært at gøre, da han gik på politiskolen helt oppe i Stockholm. Med dragen tjenestepistol havde han gennemført lejligheden. På tåspidser langs væggene for ikke unødigt at ødelægge noget for kollegerne fra teknisk afdeling eller give gerningsmanden nogen fordele, hvis han nu stadig var der og tosset nok til at tage chancen. Men det eneste, der fandtes, var ofret. Hun lå på sengen i soveværelset, ubevægelig, indsvøbt i et blodigt lagen, der dækkede hendes hoved, overkrop

og det halve af lårene.

Adolf råbte til Greven gennem det åbne soveværelsesvindue, at det var sikkert at kontrollere trappegangen, stak sit våben i skeden og tog det lille digitalkamera frem, som han havde fastklemmt i højre armhule. Så tog han hurtigt tre billeder af den ubevægelige og overdækkede krop, inden han forsigtigt trak den del af lagenet, der dækkede hendes hoved, til side for at kontrollere, om hun levede eller allerede var død.

Med højre pegefinger havde han fundet hendes halspulsåre, selv om det egentlig var unødvendigt i betragtning af løkken omkring hendes hals og udtrykket i hendes øjne. Så havde han forsigtigt følt på hendes kinder og tindinger, men til forskel fra de levende kvinder, som han havde befølt på samme måde, føltes hendes hud blot død og stiv under hans fingerspidser.

Ganske vist er hun død, men hun kan ikke have været det særlig længe, tænkte han.

Desuden havde han pludselig genkendt hende. Ikke som en han blot genkendte, men som en han rent faktisk kendte, havde talt med og endog fantaseret om. Og det mest mærkelige ... men det havde han ikke tænkt sig at fortælle andre. Han havde aldrig følt sig så nærværende som netop nu. Komplet nærværende, og samtidig var det, som om han havde stået ved siden af det, som foregik, og betragtet sig selv. Som om det egentlig ikke drejede sig om ham og endnu mindre om hende, der lå død i sin seng, selv om hun for blot nogle timer siden måtte have været lige så levende, som han var.

VIDNET, DER HAVDE fundet offeret og tilkaldt politiet, blev afhørt første gang allerede ved titiden om formiddagen af to vicekriminalkommissærer fra det vagthavende lokalhold. Forhøret blev optaget på bånd og udskrevet allerede samme dag. Godt tyve sider i udskrift. Margareta Eriksson, 55 år, enke, ingen børn, boede øverst i samme opgang som offeret og hendes mor.

Som sidste punkt i forhøret havde man noteret, at vidnet var blevet pålagt såkaldt tavshedspligt ifølge retsplejeloven. Derimod ikke noget om, hvad hun havde sagt, da hun fik at vide, at hun – “under strafansvar” – ikke måtte fortælle nogen om, hvad der var blevet talt om under forhøret. Det var der i og for sig ikke noget usædvanligt ved. Den slags plejede man ikke at skrive ned i en forhørsrapport, og desuden havde hun reageret fuldstændig, som de fleste plejede at gøre, når de fik samme besked. At hun virkelig ikke var typen, der rendte med sladder om den slags ting.

Opgangen, der bestod af kælderrum, fire etager med lejligheder og pulterrum, tilhørte en andelsboligforening, hvor vidnet også var formand. To lejligheder på hver af de tre nederste etager og en dobbelt så stor øverst oppe, hvor vidnet boede. I alt syv andelsboligejere, alle midaldrende eller ældre, enlige og par med voksne børn, der var flyttet hjemmefra. De fleste af dem bortrejst på ferie, da forbrydelsen skete.

Mordlejligheden ejedes af ofrets mor, og ifølge vidnet plejede ofret at bo der nu og da. I den sidste tid havde vidnet set hende ret tit, mens moderen selv havde ferie og mest opholdt sig i sommerhuset på Sirkön en snes kilometer syd for Växjö.

Lejligheden, fire værelser og køkken, lå i stueetagen i den side, der vendte ud mod gaden og døren til opgangen, men da huset lå under gadeplan, lå den med en trappe op til gårdsiden, der for øvrigt grænsede lige op til et mindre grønt område omgivet af villaer og parcelhuse.

Vidnet var hundeejer, og ifølge hendes oplysninger under forhøret havde hunde i mange år været hendes store interesse. De senere år havde hun haft to, en labrador og en spaniel, som hun luftede fire gange hver dag. Allerede ved syvtiden om morgenen plejede hun at gå en lang tur på mindst en time med dem.

“Jeg er morgenmand og har aldrig haft problemer med at komme tidligt op. Jeg kan ikke fordrage at ligge og dovne om morgenen.”

Når de kom hjem, plejede hun at spise morgenmad og læse morgenavisen, mens hundene fik deres “morgenluftningsmåltid”. Ved tolvtiden var det så tid igen. Ny tur med hundene på omkring en time, og når hun kom tilbage, plejede hun at spise frokost, mens hendes to firbenede venner blev belønnet med “et tørret griseøre eller en anden godbid at tygge på”.

Ved femtiden var det så tid igen, men denne gang plejede turen at være kortere. Omkring en halv time, for hun skulle nå at spise middag og “aftenfodre Peppe og Pigge” i fred og ro, inden det var tid at tænde for nyhederne på tv. Så var der kun “aftentisningen” tilbage, som fandt sted mellem ti og tolv om aftenen, alt efter hvad fjernsynet havde at byde på.

Faste rutiner der i det store hele syntes at være styret af hendes hunde. De ledige timer indimellem benyttede hun til at ordne forskellige ærinder i byen, møde bekendte – “faktisk mest veninder og andre hundemennesker” – eller arbejde hjemme fra boligen.

Hendes mand, der var død for ti år siden, havde været revisor med eget firma, hvor hun også havde haft deltidsarbejde. Efter hans død var hun fortsat med at hjælpe nogle af de gamle kunder med deres regnskab. Hendes væsentligste indtægtskilde var dog pensionen efter manden.

“Ragnar var altid meget omhyggelig med den slags ting, så jeg lider egentlig ingen nød.”

Forhøret var foregået i hendes egen lejlighed. Betjentene, der afhørte hende, havde selv øjne at se med, og der var ingen grund til ikke at tro på hende, hvad dette punkt angik. Alt, hvad de så, tydede på, at Ragnar havde sørget godt for sin efterladte hustru.

Ved ellevetiden aftenen før, i forbindelse med den såkaldte aften-tisning, havde hun set ofret komme ud ad porten og til fods begive sig i retning af centrum.

“Det så ud, som om hun skulle til fest, men det synes jeg måske, at de fleste unge mennesker gør nu om stunder, uanset tidspunktet på døgnet.”

Selv stod hun cirka tredive meter længere oppe ad gaden, og de havde ikke hilst på hinanden, men hun var helt sikker på, at det var ofret, hun havde set.

“Jeg tror ikke, hun så mig, hun havde sikkert travlt. Ellers havde hun nok hilst.”

Fem minutter senere var hun oppe i sin egen lejlighed, og efter de sædvanlige rutiner var hun gået i seng, var faldet i søvn med det samme, og det var sådan set alt, hvad hun huskede fra aftenen før.

Denne usandsynlige sommer, der var begyndt allerede i maj, og som ikke syntes at ville tage nogen ende. Dag efter dag uden den mindste brise, solen hed som en grillrist, himlen blegt blåtonet, ubarmhjertig uden skyer og skygge, hele tiden nye varmerekorder, og næste morgen var hun gået ud med sine hunde allerede klokken halv syv.

Det var godt nok tidligere end normalt, men i betragtning af den “fuldstændig usandsynlige sommer ... og det er jeg vist ikke den eneste, der mener ... ville jeg undgå den værste hede.” Og for øvrigt vidste alle ansvarsbevidste hundeejere, at hunde ikke har godt af at anstrenge sig, når det er for varmt.

Hun havde fulgt samme rute, som hun altid gjorde. Op ad gaden til venstre, så snart hun kom ud ad porten, forbi de nærmeste naboejendomme og så stien til højre ned mod det større bevoksede område, der bredte sig ud blot nogle hundred meter bag huset, hvor hun boede. En halv time senere, og da var det allerede ulideligt varmt, selv om klokken kun var lidt over syv, havde hun bestemt sig for at vende næsen hjemad. Både Peppe og Pigge pustede betænkeligt, og selv deres madmor længtes efter skyggen hjemme i lejligheden og noget køligt at drikke.

På næsten samme tidspunkt, som hun besluttede at vende om og gå hjem, var himlen pludselig blevet overskyet og mørk, vinden havde grebet fat i buske og træer, og tordenen var begyndt at buldre ikke langt borte. Da de første tunge dråber begyndte at falde, var hun kun nogle hundred meter hjemmefra, og hun var begyndt at småløbe, selv om det egentlig ikke var nødvendigt, da den første regn allerede var blevet til et skybrud, og da hun nåede huset fra det grønne område på gårdsiden, var hun gennemblødt. Det var også på dette tidspunkt, hun så, at naboens soveværelsesvindue stod åbent og klaprede i vinden, og at gardinerne inde i værelset allerede var gennemblødte.

Så snart hun kom ind i opgangen – “og da må klokken have været omkring halv otte, hvis jeg ellers har regnet rigtigt” – havde hun gentagne gange ringet på naboens dørklokke, men uden at nogen kom og lukkede op.

“Jeg tænkte, at hun nok havde åbnet vinduet, hvis hun var kommet sent hjem om aftenen. Hvad det så ellers skulle gøre godt for ... det er jo meget varmere ude end inde. Da vi var ude for at aftentisse, var det i hvert fald lukket, for den slags lægger jeg mærke til.”

Men da ingen kom og lukkede op, havde hun taget elevatoren op til sig selv. Tørret den værste væde af hundene og selv skiftet til tørt tøj. Desuden var hun i skidt humør.

“Det er jo faktisk en andelsboligforening, og vandskader er ikke noget, man spøger med. Og så er der jo også risikoen for indbrud. Der er ganske vist et par meter op til vindueskarmen, men jeg synes ikke, der går en dag, uden man læser i avisen om den slags facadeklatrere, der stjæler alt, hvad folk ejer og har, og er de alt for skæve af narko, er det vel ikke værre, end at de kan låne en stige af nogle af deres kammerater.”

Men hvad skulle hun gøre? Tale med datteren næste gang, hun så hende? Ringe til moderen og sladre? For fjorten dage siden havde der været et lignende skybrud, men det havde kun varet knap ti minutter, før det holdt op lige så pludseligt, som det var kommet, solen var begyndt at skinne igen fra en blå og skyfri himmel, og

egentlig havde det vel kun været en fordel for græsplæner og andre vækster. Men ikke denne gang, og efter et kvarter, mens hun rumsterede med hundenes madskåle og sin egen kaffemaskine, og det stadig regnede lige vedholdende, havde hun pludselig bestemt sig.

“Som jeg sagde, så er jeg formand for foreningen, og vi, der bor her, plejer at hjælpes ad med at holde øje med hinanden. Især nu om sommeren, hvor mange er på ferie. Så jeg har ekstranøgle til de fleste af lejlighederne.”

Derfor havde hun fundet nøglen frem, som hun havde fået af ofrets mor. Taget elevatoren ned til stueetagen, ringet flere gange på døren igen, “bare for en sikkerheds skyld, hvis hun nu alligevel var hjemme”, låst hoveddøren op og var gået ind i lejligheden.

“Der så vel ud, som der normalt gør, når unge mennesker får lov at være alene hjemme, så jeg tænkte ikke over det, jeg tror, jeg råbte, om der var nogen hjemme, men ingen svarede, så jeg gik ind ... ind i soveværelset ... ja ... og så så jeg jo, hvad der var sket. Det var jeg klar over med det samme. Så ... så vendte jeg om og løb ud på gaden ... jeg havde en ide om, at han måske stadig var derinde, så jeg blev faktisk hundeanngst. Heldigvis havde jeg min mobil på mig, så jeg ringede ... jeres alarmnummer ... det der et et to. Og de svarede med det samme, på trods af alt det man læser i avisen om, at der aldrig er noget politi.”

Det åbne soveværelsesvindue havde hun ikke nået at lukke, hvilket i og for sig gjorde mindre, da det allerede var holdt op med at regne, da den første patrulje ankom til åstedet, og eventuelle vandskader var nu yderst uinteressante. Politiassistent Adolfsson havde naturligvis ikke tænkt på at gøre det. Derimod havde han noteret, at der fandtes rigelige spor af vandblandet blod på sælbænken udenfor, men da det ikke regnede længere, havde han overladt denne detalje til sine ældre kolleger fra teknisk afdeling.

Den varmeste sommer i mands minde, en nabo der hver morgen gik den samme tur med sine hunde og desuden havde ekstranøgle

til ofrets lejlighed, et pludseligt skybrud, et åbent vindue. Sammenfaldende omstændigheder, tilfældighedernes spil om man vil, men uanset hvad var det derfor, at politiet opdagede, hvad der var sket netop på denne måde og ingen anden. Og sammenlignet med de andre mulige alternativer var dette langt fra det værste, der kunne være hændt.

VAGTHAVENDE HAVDE HELT bestemt gjort sit. På under to timer var alle, der skulle være der, til stede på åstedet. Desværre også en masse andre mennesker, der med fordel kunne have befundet sig andre steder, men det kunne han ikke gøre noget ved, og området omkring karreen var afspærret, gaden foran ligeså og i begge kørselsretninger.

Folk fra ordenspolitiet var begyndt systematisk at gennemsøge naboejendommene og området, mens en hundepatrulje havde forsøgt at få rede på det spor, som man mente, gerningsmanden måtte have efterladt, hvis han virkelig var sprunget ud af det åbne vindue på husets bagside. Dog uden held, og i betragtning af skybruddet et par timer tidligere havde det næppe været at forvente.

Teknikerne var begyndt at undersøge lejligheden, retsmedicinere var blevet kontaktet og på vej fra sit sommerhus. De ansvarlige kolleger i det lokale politi havde allerede foretaget det første forhør af vidnet, der havde fundet ofret, både hendes mor og hendes far var blevet underrettet om, hvad der var sket, og kørt til politistationen. Snart ville man begynde at stemme dørklokker i nabolaget, og punkterne på den vagthavendes liste – undtaget det sidste – var udført og afkrydsede.

Da han havde sikret sig, at alle detaljer var i orden eller i det mindste på vej til at blive det, havde han givet sig i kast med det sidste punkt på huskelisten og ringet til lenspolitimesteren. Og med ham var det så mærkeligt, at selv om det var fredag denne uendelige sommer, og selv om han egentlig havde ferie, var han ikke i sit sommerhus ved havet uden for Oskarshamn omkring hundred kilometer fra Växjö, men derimod bag skrivebordet i sit kontor kun nogle få trapper op i samme bygning som vagthavende. De havde snakket i telefon i så godt som et kvarter ved halvtitiden om formiddagen. De havde talt mest om ofret, og da samtalen var slut, uanset hvor erfaren han var, og hvor god samvittighed han havde, følte vagthavende sig pludse-

lig uforklarligt nedtrykt.

Mærkværdigt egentlig, for sidste gang han havde haft behov for at finde sin håndskrevne liste frem – det var i forbindelse med et længere vikariat ved nabomyndighederne i Kalmar – plejede han nærmest at blive opstemt, når han tænkte tilbage på, hvad der var sket. To af byens værste bøller var begyndt at skyde vildt om sig, lige midt på formiddagen, midt i byen, midt mellem alle de pæne og hæderlige borgere, og i alt omkring tyve skud i alle tænkelige retninger. Men som ved et Herrens mirakel var det kun lykkedes dem at ramme hinanden, og den slags kan kun ske i Småland, havde vagthavende tænkt den gang.

Områdets politimester var heller ikke glad. Han var absolut ikke mordefterforsker, og en af hans leveregler var aldrig at tage sorger og bekymringer på forskud, men denne sag tegnede ikke godt. Den havde alle den klassiske mordsags tidlige kendetegn, og hvis det gik galt, og i betragtning af hvem offeret var, var der al mulig risiko for, at det ville gå ham, som det altid gik folk som ham, når arbejdslivet var mest uretfærdigt.

I en tale, han havde holdt ved en middag ugen før, havde han i længere tid udbredt sig om politiets manglende ressourcer og afslutningsvis sammenlignet sine styrker med “et alt for stormasket og forvitret gitter og et dårligt værn mod en stadig grovere kriminalitet”.

Talen blev yderst godt modtaget, og selv havde han især været tilfreds med lignelsen med gitteret, som han fandt både passende og veldokumenteret. Og for øvrigt ikke kun han selv, men også chefredaktøren på den lokale avis, der havde været med til middagen og havde komplimeret ham under kaffen og cognac'en. Men det var den gang, og i hvilke baner chefredaktørens tanker ville gå om nogle timer, ville politimesteren helst ikke tænke på.

Værst var dog hans personlige, rent private følelser. Han kendte ofrets far, og datteren – mordofret – havde han truffet ved flere lejligheder. Han huskede hende som en yderst charmerende ung

kvinde, og havde han selv haft en datter, måtte hun gerne se ud og være som hun. Hvad er det, der sker, tænkte han, og hvorfor i alverden i Växjö af alle steder, hvor man ikke havde haft en mordsag i alle de år, han havde arbejdet der. Her hos mig? Og oven i købet midt på sommeren.

Det var også på det tidspunkt, han havde bestemt sig. Helt uanset hvor stormasket hans gitter end var, og helt bortset fra sommerferier og al anden politimæssig elendighed, der ikke gjorde det nemmere, var det dog på høje tid, at han forberedte sig på det værste. Derfor havde han selv løftet røret og ringet til sin gamle ven og kursuskammerat "erkåce" for at bede om hjælp. For hvem kunne vel være bedre at henvende sig til i et sådant tilfælde, tænkte politimesteren.

Efter samtalen, der tog under ti minutter, havde politimesteren følt sig mærkbart lettet, nærmest befriet. Der ville komme hjælp, den bedst tænkelige hjælp fra Rigs kriminalpolitiets egen mordkommission, den sagnomspundne Rigsmordkommission, og deres øverste chef havde lovet, at de ville ankomme allerede i løbet af dagen.

Bagefter havde han med hæder klaret begyndelsen af sin opgave. Ikke til guldstjerne og heller ikke sølvstjerne, men i det mindste en lille en i bronze, for at have tænkt på en slet ikke uvæsentlig detalje. Han havde nemlig omgående ladet sin sekretær ringe til Stadshotellet for at bestille seks enkeltværelser på ubestemt tid og understreget, at værelserne burde ligge sammen og gerne lidt afsides.

På Stadshotellet blev man glad, for der herskede sommerstilstand, og der var masser af ledige værelser, hvilket ikke var tilfældet blot nogle timer senere samme dag, for da var der ikke et eneste hotelværelse at opdrive i det centrale Växjö.

Stockholm, fredag formiddag den 4. juli

SKØNT KLOKKEN KUN var ti om formiddagen – denne mærkelige sommer, der var begyndt allerede i maj og som ikke syntes at ville tage en ende – var en af de større legender i Rigmordkommissionen allerede mødt op på sit arbejde. Kriminalkommisær Evert Bäckström, der til forskel fra de fleste af sine arbejdskammerater ikke havde taget ferie og var taget på landet for at slå med myg, en sur kone og gnavne unger. For slet ikke at tale om sindssyge naboer, stinkende ude-lokum, benzinduftende grillspyd og alt for varme pilsnere.

Bäckström var lille, fed og primitiv, men efter behov kunne han være både listig og uforsonlig. Selv anså han sig for at være en klog fyr i sin bedste alder. En fri og ubunden mand der foretrak det rolige liv i byen, og da tilstrækkelig mange appetitlige og letpåkledte damer syntes at være af samme mening, var der virkelig ingen grund til at beklage sig.

Sommerferie var et nydelsesmiddel for de, der ikke vidste bedre, og da det blev benyttet af næsten alle hans arbejdskammerater, var der tungtvejende grunde til at blive på jobbet, når man nu for en gangs skyld fik tid til at være lidt god ved sig selv. Sidst ind og først ud og ingen, der havde nogen meninger. Det var det, der var pointen. Masser af tid til forskellige ærinder uden for politistationen, og hvis en eller anden tilbageværende chef skulle finde på at kigge ind på hans kontor, var han godt forberedt.

Allerede dagen før, hans nærmeste overordnede forsvandt på ferie, havde Bäckström ladet meddele, at han, ud over at han stadig var på sin pind for at tage sig af det praktiske, hvis nu det værste skulle ske, havde til hensigt at bruge eventuel ledig tid til at gennemgå gamle sager, der beklageligvis var blevet kolde. Chefen havde ikke haft nogen indvendinger, han ville først og fremmest ud af sta-

tionen på Kungsholmen, og mindst af alt ville han tale med Bäckström, så på Bäckströms skrivebord lå der nu et bjerg af gamle, uopklarede mord, som hans mindre begavede kolleger havde forkkludret helt unødigt.

Som sin første opgave, når han ankom på arbejde, plejede han at flytte lidt rundt på sine papirbunker, hvis nu nogen skulle liste sig ind og snuse. Efter at have planlagt resten af dagen i den slet ikke ubekvemme stol bag sit overfyldte skrivebord, indtalte han et passende fraværsalternativ på sin telefonsvarer. Der var flere at vælge imellem, og for at undgå enhver mistanke om systematik, slog han terning og lod tilfældet afgøre, om han resten af dagen skulle være til "møde", "ude i tjenstligt ærinde", "tilbage snarest", på "eksternt arbejde" eller måske ligefrem på "tjenesterejse". Når disse tilbagevendende opgaver var løst, plejede det at være tid til at fortsætte dagens gerning med at spise "frokost". Et grundlæggende menneskeligt behov, en rettlighed nedfældet i arbejdsmiljølovgivningen og naturligvis med helt egen kode i politiets telefonbog. Han behøvede ikke engang slå terning.

Det eneste praktiske problem var vel, at det blev lidt pauvert med overtiden og andre små, pekuniære tilskud, for som så ofte før var der lavvande i kassen, selv om det kun var en uge siden, han havde fået løn. Det løser sig, tænkte Bäckström. Man må glæde sig over vejret og alle de halvnøgne damer ude i byen. Og lige pludselig så er der en eller anden satan, der slår en eller anden stakkel ihjel på et trestjernet sted, der er en rejse værd, og så bliver der både overtid, diæter og alle mulige skattefrie tillæg for en simpel betjent. Og midt i disse trøsterige tanker havde hans telefon pludselig ringet.

Selve chefen for Rigmordkommissionen, c RKP Sten Nylander – eller erkåce som han blev kaldt til daglig blandt sine otte hundred medarbejdere – havde stået i dybe tanker, da politimesteren fra Växjö havde ringet til ham. Dybe funderinger over et intrikat operativt problem, som han havde ladet opstille på det kæmpemæssige planlægningsbord i sit eget hovedkvarter, eller Op-Center som han selv foretrak at kalde det, og konkret drejede det sig om, hvorledes

han bedst kunne formere sin egen nationale indsatsstyrke, ifald internationale terrorister skulle få den mindre heldige ide at forsøge at kapre et fly ude i Arlanda.

Kollegaen i Växjö havde åbenbart ikke samme evne til at prioritere mellem stort og småt, og for ikke at spille halvdelen af sin dag havde han lovet omgående at sende folk fra sin egen Rigsmordkommission. I værste fald, hvis de nu havde andet at tage sig til, måtte de vel prioritere om, tænkte han, da han havde lagt røret på og tilkaldt sin sekretær og bedt hende "få fat i ham den lille fede på Rigsmordet, som jeg aldrig kan huske, hvad hedder". Derefter var han vendt tilbage til mere væsentlige ting.

"Erkåce har tilsyneladende en del om ørerne, selv om det er ferietid," konstaterede Bäckström, mens han smilede indsmigrende til chefens sekretær og nikkede hen mod den lukkede dør bag hendes ryg. Op-Center, c RKP, det lyder af noget, tænkte han.

"Ja, han har en del at gøre," sagde sekretæren afmålt og uden at se op fra sine papirer. "Uanset årstiden," tilføjede hun.

Vist så, tænkte Bäckström. Eller også har han været på kursus og lært, at sådan nogen som han altid skal lade sådan nogle som mig vente et kvarter, mens han læser lederen i Svenska Dagbladet.

"Ja, det er hårde tider," hyklede Bäckström.

"Ja," svarede sekretæren og sendte ham et vagtsomt blik.

Hvis man altså ikke er erkåce, tænkte Bäckström. Fin titel havde han også, den satan. Erkåce lød både militært og mandigt. Helt sikkert bedre end at være Rigspolitichef, den højeste høne på møddingen og bare blive kaldt erpece. Hvem fanden vil være erpece? tænkte Bäckström. Det lyder næsten, som har man været på grisebassen med det gale fruentimmer og reddet sig en dårlig.

"Erkåce er ledig nu," sagde sekretæren og nikkede mod den lukkede dør.

"Takker ydmygest," sagde Bäckström og bukkede siddende. Nøjagtig et kvarter, det burde selv et barn kunne regne ud. Selv du, din lille dulle, tænkte han og smilede hjerteligt til sekretæren. Selv havde hun ikke sagt noget. Bare gloet mistænksomt efter ham.

Bäckströms øverste chef virkede stadig henfalden i egne tanker. I hvert fald strøg han sig eftertænksomt med højre tommel og pegefinger langs sin mandige og stærkt markerede hage, og da Bäckström kom ind på kontoret, havde han ikke sagt noget, men blot nikkede kort.

En sær snegl, tænkte Bäckström. Og det er dog satans til påklædning, når det er tredive grader udenfor.

Chefen for Rigskriminalpolitiet var som sædvanlig iført ulastelig uniform og netop i dag sorte ridestøvler, det beredne politiske blå bukser, blændende hvid uniformsskjorte med skulderstroppe, fire guldranker med egeløv under en kongelig krone, på højre side af brystet de to korslagte sabler i guld, der af uvisse årsager var blevet Rigskriminalpolitikets emblem. Naturligvis slips, fastgjort i lige netop den rette vinkel ved hjælp af politietatens egen slipsenål for ledende overordnede, rank som en ildrager i ryggen, maven ind og brystet frem, som om det forsøgte at tage kampen op med hans mere fremskudte legemsdel.

Satans til hage. Han ligner jo en olietanker i fjæset, tænkte Bäckström.

“Hvis det er min påklædning, du undrer dig over,” sagde erkåce uden at værdige ham et blik, og uden at fjerne fingrene fra den kropsdel, der optog Bäckströms tanker, “så agter jeg senere på dagen at ride en tur på Brandklippen.”

Vagtsom er han også, så her gælder det om at være forsigtig, tænkte Bäckström.

“Et kongeligt navn til en ædel ganger,” tilføjede erkåce.

“Ja, det var jo ham der Kalle Dusinets krikke,” sagde Bäckström indsmigrende, selv om han for det meste havde skulket, da de lærte om det.

“Karl den Elvtes og Karl den Tolvtes,” konstaterede erkåce. “Samme navn, men naturligvis ikke samme hest. Ved du, hvad det her er?” tilføjede han og nikkede mod de kunstfærdige modeller, der var opstillet på det kæmpemæssige planlægningsbord.

I betragtning af alle terminalerne, hangarerne og flyverne kan det næppe være slaget ved Poltava, tænkte Bäckström.

“Arlanda,” vovede Bäckström sig. Hvordan Arlanda så ellers så ud oppefra.

“Netop,” sagde erkåce. “Men det var ikke det, jeg ville tale med dig om.”

“Jeg lytter, chef,” sagde Bäckström og forsøgte at se ud som klas-sens duks.

“Växjö,” sagde erkåce med eftertryk. “Mordsag, ung kvinde, fundet kvalt i hjemmet i morges. Sandsynligvis også voldtaget. Jeg har lovet, vi vil hjælpe dem. Du må samle kollegerne sammen og køre derned med det samme. Detaljerne må du ordne med Växjö. Hvis der er nogen her i huset, der kommer med indvendinger, så henviser du dem til mig.”

Genialt, tænkte Bäckström. Det her var fandeme bedre end på de tre musketerers tid. Den bog havde han nemlig læst. Da han var en lille knægt og skulkede fra skolen.

“Det er allerede gjort, chef,” sagde Bäckström. Växjö, tænkte han. Lå det ikke et eller andet sted ved havet, nede sydpå i Småland? Der må i hvert fald vrimle med damer på denne årstid.

“Jo,” sagde chefen for Rigskriminalpolitiet. “Der er en ting mere. Inden jeg glemmer det. Der er også en mindre komplikation. Det drejer sig om ofrets identitet.”

Vi får se, som den blinde sagde, tænkte Bäckström, da han en halv time senere sad bag sit skrivebord i fuld gang med at ordne det praktiske. Først det vigtigste, nemlig de likvide midler i form af en check, som det var lykkedes ham at vriste fra kassen, selv om det var fredag og ferietid. Bagefter havde han suppleret den med nogle tusindkronesedler i kontanter fra voldsafdelingens egen tipskasse. Den var altid klar til uventede hastesager og et behageligt bekendtskab for især Bäckström, for uanset hvordan det så ud på hans egen magre lønkonto, ville han ikke komme til at lide jordisk nød i den nærmeste fremtid.

Derefter var det lykkedes ham at skrabe hele fem kolleger sammen, hvoraf fire var rigtige politimænd og kun en enkelt dame. På den anden side var hun civilansat og skulle først og fremmest tage sig af

at holde orden på alle papirerne, så det måtte han leve med. Desuden ville en af kollegerne sikkert sætte pris på arrangementet, for han plejede at springe på hende, så såre han fik chancen i tilstrækkelig stor afstand fra sin sure kone. Måske ikke ligefrem eliten, tænkte Bäckström, da han studerede listen over sit mandskab, men godt nok til lejligheden, når man betænkte, at det var ferietid. Desuden ville han jo selv være til stede.

Så manglede der et køretøj til turen ned til Växjö, samt alle de lokale arrangementer. Biler var der af en eller anden grund rigeligt af, og Bäckström havde lagt beslag på de tre bedste. Til sig selv en firhjulstrukken Volvo af den største model, med den største motor og så meget ekstraudstyr, at gutterne i teknikkontoret må have været nærmest ophidsede, da de afleverede bestillingen.

Det var vel så det hele, tænkte Bäckström og krydsede af på sin liste. Så manglede han bare at pakke sin egen bagage, og da han begyndte at tænke på den del, havde han pludselig følt sig en kende mismodig. Systembolaget var i og for sig ikke noget problem. For en gangs skyld havde han uendelige mængder af brændevin derhjemme. En af de yngre kolleger havde været i Tallin og handlet stort i weekenden, og Bäckström havde aftaget sin rigelige andel; whisky, vodka og to kasser guldøl, der var den rene dynamit.

Men hvad fanden skal jeg tage på, tænkte Bäckström, der så for sig sin nedslidte vaskemaskine, den overfyldte vasketøjskurv og bunkerne af snavsetøj, der havde hobet sig op i soveværelset og på badeværelset i snart en måned. Så sent som i morges, inden han gik på arbejde, havde han haft et problem. Nyvasket og fin havde han stået der, for en gangs skyld uden det mindste spor af tømmermænd, og så havde han haft et rent helvede med at snuse sig frem til en skjorte og et par underbukser, der ikke straks fik folk til at tænke på en dansk ostehandler, hvis han var nødt til at snakke med dem. Det løser sig, tænkte Bäckström, der pludselig havde fået en genial ide. Først et hurtigt smut omkring stormagasinet i Sankt Eriksgatan for at indkøbe lidt pænt og rent. Likvide midler manglede han ikke, og snavsetøjet derhjemme kunne han – ved nærmere eftertanke – med fordel tage med og aflevere på hotellet nede i Växjö.

Genialt, tænkte Bäckström. Men allerførst en bid mad, for det ville være ren og skær tjenesteforsømmelse at starte en mordefterforskning på tom mave.

Bäckström havde indtaget en større frokost på en nærliggende spansk restaurant med rigelig tapas og andre sommerlækkerier. Da han havde besluttet, at arbejdsgiveren udmærket kunne stå for udgifterne, havde han sat en ikke nærmere angiven meddeler på regningen. Meddeleren havde desuden haft tæft nok til at drikke to store glas guldøl. Bäckström selv, der var i tjeneste, havde nøjedes med en enkelt mineralvand, og da han mæt og veltilpas kom ud på gaden, var han bedre til mode end i lang tid. Solen skinner, og livet pulserer, tænkte Bäckström og satte kursen mod sin lejlighed. Han behøvede ikke engang tage en taxi, for de sidste år havde han boet i en hyggelig, lille lejlighed i Inedalsgatan kun et par minutters gang fra politistationen ved Kronobergsparken.

Lejligheden havde han overtaget efter en gammel kollega, der var gået på pension for adskillige år siden, og som han havde lært at kende allerede under sin tid i ordenspolitiet i Stockholm. Kollegaen var flyttet ud i sit sommerhus i skærgården for i fred og ro at kunne drikke sig ihjel, mens han fiskede lidt i ventetiden. Derfor havde han heller ikke haft brug for sin lejlighed inde i byen og havde overladt den til Bäckström.

Selv havde Bäckström solgt sin et-værelses til en yngre kollega i kriminalpolitiet, der var blevet smidt ud hjemmefra, fordi han havde ligget i med en anden kollega i afdelingen, men da hun allerede var gift med en tredje kollega, der arbejdede i ordenspolitiet og kunne være rigtig ondskabsfuld, når det gjaldt, var det ikke tilrådeligt at flytte sammen med hende.

I stedet havde han købt Bäckströms lejlighed. Kontant, sort og til en god pris mod at han hjalp Bäckström med at flytte hans ting til Kungsholmen. To værelser, køkken og bad på anden sal. Rimelig husleje, mest ældre naboer, der aldrig brokkede sig og ikke anede, at han var politimand, og foreløbig kunne det ikke være bedre.

Det eneste problem var, at han måtte se at finde et eller andet

fruentimmer, der kunne rydde op og gøre rent for ham, mod at hun fik sig et par ordentlige ture i Bäckströms stabile fyrretræsseng fra Ikea.

For lige nu så det faktisk ud ad helvede til, tænkte Bäckström, mens han pakkede sit snavsetøj ned i en tilstrækkelig stor sportstaske til viderebefordring til Stadshotellet i Växjö og nærmeste vaskeri.

Det bedste havde været, om han kunne have taget hele lejligheden med og afleveret den i receptionen, tænkte han. Op i røven med det, det løser sig, tænkte Bäckström og hentede en kold pilsner fra køleskabet. Bagefter havde han pakket den anden taske med alt det øvrige, han fik brug for, og da var det, en grusom tanke var slået ned i ham. Det var fuldstændig, som om nogen havde grebet ham i kraven bagfra og revet til, og i de senere år var det desværre begyndt at ske temmelig tit. Hvad fanden stiller jeg op med Egon, tænkte Bäckström.

Egon var opkaldt efter den pensionerede kollega, der havde overladt ham lejligheden, men ud over det havde de ikke meget til fælles, eftersom Bäckströms Egon var en guldfisk af normal model, mens han, hvis navn den bar, var en tidligere politimand på omkring halvfjerds år.

Bäckström havde fået Egon med tilhørende akvarium som gave af en dame, han havde mødt et halvt år tidligere. Han havde svaret på en kontaktannonce, han havde fundet på nettet. Det, der havde fået ham til at slå til, var ikke bare annoncørens beskrivelse af sig selv, men mest hendes underskrift, "Helst uniform". Bäckström havde ganske vist omhyggeligt undgået at bære uniform, så snart han blev tilstrækkelig stor politimand til at kunne forsvare sig, men hvem brød sig om den slags detaljer?

I begyndelsen havde det også fungeret ganske udmærket. Hendes beskrivelse af sig selv som "en frigjort og åben kvinde" havde ikke været helt misvisende. Ikke i begyndelsen, men lidt efter lidt, for så var hun ikke meget forskellig fra alle de andre plaprende kvinder, der havde passeret revy i hans liv. Så det var gået, som det sædvanligvis gik, bortset fra Egon, for han boede der endnu, og det var desuden

så galt, at Bäckström var begyndt at vænne sig til ham.

Det følelsesmæssige gennembrud i Egons og Bäckströms forhold var indtruffet et par måneder tidligere, hvor Bäckström havde været tvunget til at rejse på landet på en ugelang mordefterforskning og således ikke haft mulighed for dagligt at fodre sin guldfisk.

Først havde han ringet til kvinden, der havde prakket ham hans svømmende bekymring på, men hun havde bare skreget ad ham og smækket røret på. Går det, så går det, tænkte Bäckström, og trods advarslen på etiketten havde han hældt en halv dåse foder i akvariet, inden han kørte. Det er fordelene ved at have en guldfisk, tænkte han, da han sad i bilen på vej til sin mordefterforskning. Hunde kan man ikke sådan smide i wc-kummen, når de vender snuden i vejret, og akvariet kunne han sikkert få et par hundrede for, hvis han lagde en annonce ud på nettet.

Da han vendte hjem ti dage senere, viste det sig, at Egon stadig var i live. Han havde ganske vist virket mere livlig, da Bäckström tog hjemmefra, og de første dage havde han svømmet lidt omtumlet rundt, men så var han blevet helt normal igen.

Bäckström var imponeret og havde oven i købet fortalt om Egon i kaffestuen på arbejdet – “en usædvanlig sejlivet lille satan” – og det var netop på det tidspunkt, han var begyndt at vænne sig til ham. Det skete oven i købet, at han sad og betragtede ham om aftenen, mens han stille nød sin velfortjente aftendrink oven på en lang og trættende arbejdsdag. Hvordan Egon svømmede frem og tilbage og op og ned og tilsyneladende ikke keredede sig om, at der ikke var nogen små damer i nærheden. Du har det sgu godt knægt, plejede Bäckström at tænke, og i sammenligning med alle fjernsynets elendige naturprogrammer var Egon en sikker vinder.

Jeg må se at få den mordefterforskning overstået i en fart, tænkte Bäckström, der følte sig lettere skyldbevidst, da han udmålte en rigtig dosis foder med tommelfingeren mod underkanten af dåsen, og hældte den ned til sin lille, tavse kammerat. Og skulle det trække ud med tiden, måtte han vel ringe til arbejdet og bede en kollega om

at overtage det daglige tilsyn.

“Pas godt på dig selv, knægt,” sagde Bäckström. “Far er nødt til at rejse ud og arbejde. Men vi ses snart.”

Og et kvarter senere sad han i bilen på vej til Växjö sammen med to af sine kolleger fra Rigmordkommissionen.